

UNS

UCZELNIA NAUK SPOŁECZNYCH

SCIENTIFIC
AND PEDAGOGICAL
INTERNSHIP

AREAS FOR IMPROVING
THE TRAINING OF SPECIALISTS
IN AGRICULTURE, FORESTRY,
FISHERIES, AND VETERINARY MEDICINE:
THE EXPERIENCE OF EU COUNTRIES
AND UKRAINE

JANUARY 5 - FEBRUARY 15, 2026
ŁÓDŹ, THE REPUBLIC OF POLAND

UNS

UCZELNIA NAUK SPOŁECZNYCH

Academy of Social Sciences

**PROCEEDINGS OF THE SCIENTIFIC
AND PEDAGOGICAL INTERNSHIP**

January 5 – February 15, 2026

**Łódź,
the Republic of Poland
2026**

ORGANISING COMMITTEE:

dr Piotr Domżał, Rector, Academy of Social Sciences;
dr Agnieszka Szpak, Vice Rector, Academy of Social Sciences;
Joanna Skiba, Executive MBA, Academy of Social Sciences.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

Proceedings of the scientific and pedagogical internship (January 5 – February 15, 2026. Łódź, the Republic of Poland) : Scientific and pedagogical internship. Łódź, the Republic of Poland, 2026. 156 pages.

CONTENTS

AREAS FOR IMPROVING THE TRAINING OF SPECIALISTS IN AGRICULTURE, FORESTRY, FISHERIES, AND VETERINARY MEDICINE: THE EXPERIENCE OF EU COUNTRIES AND UKRAINE

Практика виявлення мутації <i>BLAD</i> у молочних породах худоби України за підготовки тваринників, біотехнологів й ветеринарів Гиль М. І.	8
Практика застосування різних методів виявлення біологічно активних речовин у тваринних продуктах під час вивчення дисциплін біотехнологічного напрямку Каратєєва О. І.	16
Удосконалення викладання освітніх компонент у галузях сільського господарства Панчишин В. З.	27
Дуальна освіта в підготовці кадрів аграрної галузі в Україні та ЄС Пришедько В. М.	33 ✓
Роль практико-орієнтованого навчання у формуванні професійних навичок майбутніх агрономів Риженко А. С.	39
Сучасні напрями вдосконалення підготовки фахівців аграрної галузі: досвід країн ЄС та України Світельський М. М.	42
Методичні підходи до вивчення байрачних лісів південного степу України Яковлєва-Носарь С. О.	50

DEVELOPMENT OF SPECIALISTS IN JOURNALISM, ADVERTISING, AND PR IN THE CONTEXT OF LIFELONG LEARNING

Журналістська освіта в епоху конвергентних медіа Булах Т. Д.	58
Рефлексія антропоцентричних викликів у сучасній зарубіжній публіцистиці: від інтелектуальної есеїстики до медійних прогнозів Павлова А. А.	62

11. Journal of Forestry Education (Springer). URL: <https://link.springer.com/journal/134169> (дата звернення: 15.12.2025).
12. UNESCO. ICT in Education. URL: <https://www.unesco.org/en/education/ict> (дата звернення: 16.12.2025)
13. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu. URL: <https://upwr.edu.pl> (дата звернення: 17.12.2025)
14. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (SGGW). URL: <https://www.sggw.edu.pl> (дата звернення: 15.12.2025)
15. Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie URL: <https://urk.edu.pl/> (дата звернення: 17.12.2025)

ДУАЛЬНА ОСВІТА В ПІДГОТОВЦІ КАДРІВ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ ТА ЄС

Пришедько В. М.

*кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
доцент кафедри технології годівлі і розведення тварин,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
м. Дніпро, Україна*

Значні зміни в професійних структурах та рівні безробіття серед молоді спонукають до глобальної дискусії щодо ролі професійної освіти та навчання у підвищенні зайнятості молоді на ринку праці. У сучасних умовах прискореного науково-технічного прогресу, глобалізації та змін природно-кліматичного середовища, зростає потреба у висококваліфікованих фахівцях для аграрного сектора з вищою освітою. Це, у свою чергу, підвищує вимоги до якості підготовки кадрів і актуалізує

необхідність удосконалення освітніх програм у сфері аграрної освіти. Взаємодія стейкхолдерів – представників аграрного бізнесу, академічної спільноти, органів влади та наукових установ – відіграє ключову роль у підготовці висококваліфікованих кадрів для аграрного сектора, збагачуючи зміст освіти та забезпечуючи її практичну спрямованість. Для ефективної підготовки конкурентоспроможних фахівців необхідно розробити науково обґрунтований механізм співпраці, який консолідував би зусилля всіх зацікавлених сторін та враховував би їхні інтереси [1, с. 54].

Сучасний роботодавець зацікавлений у мобільних спеціалістах, які швидко адаптуються до потреб і умов організації. Сьогодні освітні заклади переходять до принципу глибокого занурення студентів у професійну діяльність. Динамічний розвиток ринку праці призводить до необхідності скорочення термінів навчання та практико-орієнтованості змісту професійної освіти. Нове століття – це століття інформаційного суспільства, де ключовими стають вміння керувати інформацією та застосовувати її для вирішення конкретних завдань, а практична підготовка отримує пріоритет над теоретичною. «Відрив» професійного освітнього закладу від конкретних умов роботи майбутнього випускника стає негативним фактором.

Розвиток професійної освіти в Україні та світі характеризується пошуком технологічних рішень, які дозволяють відповідати динамічним вимогам ринку праці. Система дуальної освіти забезпечує її сучасний характер з урахуванням новітніх досягнень науки, техніки та виробництва, позитивну мотивацію та інтерес до вивчення обраного напрямку та профілю підготовки, розкриваючи їх практичну значущість відповідно до потенціалу особистості здобувача освіти. Впровадження дуальної освіти в Україні регламентується Законом України «Про

освіту» [2] та реалізується у межах «Програми дуальної освіти в аграрному секторі України» [3].

Дуальне навчання є формою освіти, за якої теоретична підготовка студентів здійснюється у навчальному закладі, а практична – безпосередньо на робочому місці. Підприємства замовляють у закладів освіти підготовку конкретної кількості фахівців, а роботодавці беруть участь у розробці навчальних програм. Студенти проходять практику на підприємствах без відриву від навчання, що забезпечує безпосереднє застосування теоретичних знань на практиці. У системі дуального навчання суттєво посилюється роль роботодавця, який організовує навчальні робочі місця та забезпечує наявність підготовлених наставників, а також використовує сучасне симуляційне обладнання для практичного навчання студентів.

Родоначальником системи дуальної освіти вважається Німеччина, досвід якої слугує зразком для всього Європейського Союзу. Німецька система професійної освіти відзначається розвиненим інститутом наставництва, практико-орієнтованим навчанням та активною участю бізнесу у підготовці кадрів, а дуальне навчання в Німеччині впроваджене у суворі законодавчі рамки.

Історично сформоване в Німеччині, Австрії та Швейцарії, дуальне навчання передбачає подвійне інституційне закріплення програм професійної освіти: теоретичну частину програми студенти зазвичай опановують в освітній організації, а практичну – на робочому місці, у реальних умовах виробничого процесу. Розвиваючи та вдосконалюючи дуальну модель, Німеччина досягла загальноновизнаних успіхів у підготовці робітничих кадрів [5, с. 17]. Економічна криза 2008–2012 рр., з якої німецька економіка вийшла з найменшими втратами, ще раз підтвердила ефективність цієї моделі професійного навчання. Багато розвинених та країн, що розвиваються, запозичують німецький досвід

і адаптують елементи дуального навчання з урахуванням національних особливостей. Сьогодні німецька модель професійної підготовки знайшла застосування у Греції, Італії, Іспанії, Китаї, Швеції, Румунії, Південній Кореї та країнах Африки.

У дослідженні [7, с. 175] розглядається інтеграція системи загальної освіти місцевих коледжів та університетів з метою постійного вдосконалення підготовки вчителів і підвищення якості сільської освіти. Основна увага приділяється розробці багатосторонніх спільних навчальних програм, оптимізації системи професійного навчання педагогів загальної освіти у сільських початкових школах, а також створенню науково обґрунтованої та ефективної системи оцінювання й аналізу освітніх результатів. Такий підхід спрямований на забезпечення комплексного розвитку освітнього процесу та підвищення його практичної значущості для розвитку сільських шкіл.

Чергування теорії та практики, запозичене з німецької моделі професійно-технічної освіти, демонструє низку соціально-економічних переваг, таких як низький рівень безробіття, підвищення навичок студентів та краща інтеграція молоді у ринок праці. У сучасному контексті ця модель розглядається як ефективна альтернатива для сприяння працевлаштуванню молоді, розвитку її професійних компетенцій та адаптації до вимог бізнесу. Враховуючи, що традиційне професійне навчання часто супроводжується соціальними упередженнями, останні роки демонструють, що дуальна та інноваційна професійно-технічна освіта стає життєздатною альтернативою, яка реально сприяє входженню на ринок праці. У цьому контексті запроваджуються заходи, що відповідають новим підходам до професійного навчання, подоланню соціальних стереотипів та підвищенню довіри й поваги до цієї форми освіти [4, с. 117].

Разом з тим, перенесення дуальної моделі навчання з Німеччини до інших країн викликає певні дискусії. Аналіз

навчальної діяльності німецьких компаній у Китаї, Індії та Мексиці показав, що як місцева, так і німецька системи навчання можуть слугувати моделлю для корпоративного навчання, а також було виявлено існування гібридних форм, що поєднують місцеві та німецькі елементи [6, с. 187]. Навіть у межах однієї компанії можуть співіснувати різні типи навчання, проте орієнтація на місцеву практику залишається домінуючою моделлю в усіх трьох країнах. Отже, перенесення передового міжнародного досвіду на місцеві умови може бути складним завданням. Успішне впровадження нових підходів в освіті вимагає розуміння їхньої взаємодії з ширшим соціальним та економічним контекстом, а також реакції залучених сторін (студентів, навчальних закладів та бізнесу).

В Україні у системі аграрної освіти важливу роль відіграють стейкхолдери. Вони об'єднують усіх зацікавлених учасників, які впливають на освітній процес і формування якісних освітніх продуктів, сприяючи підготовці конкурентоспроможних фахівців та розвитку наукової, виховної й просвітницької діяльності аграрних закладів. Стейкхолдери поділяються на внутрішніх (науково-педагогічні працівники, адміністрація, студенти), які безпосередньо беруть участь у навчальному процесі, та зовнішніх (органи влади, роботодавці, випускники, партнери та інші), що оцінюють та підтримують діяльність закладів. Особливу роль відіграють роботодавці та випускники, оскільки випускники забезпечують зв'язок між бізнес-середовищем і системою підготовки кадрів, а роботодавці визначають вимоги до кваліфікації майбутніх фахівців, формуючи запит на конкурентоспроможні кадри.

Дуальна освіта, спираючись на успішний досвід Німеччини, демонструє високу ефективність у поєднанні теоретичної підготовки з практичним навчанням безпосередньо на виробництві. Її запровадження в аграрному секторі України підсилює

взаємодію між стейкхолдерами та забезпечує підготовку фахівців, здатних швидко адаптуватися до динамічних вимог ринку праці. Такий підхід сприяє формуванню конкурентоспроможних кадрів, які відповідають потребам сучасного аграрного виробництва та запитам роботодавців.

Література:

1. Запша Г., Седов В. Стейкхолдери та їх взаємодія із закладами вищої освіти при підготовці кадрів вищої кваліфікації для аграрного сектора економіки. *Bulletin of Sumy National Agrarian University*. 2024. 1 (97). 53–59.
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII / Верховна Рада. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 12.12.2025).
3. Програма дуальної освіти в аграрному секторі України: перспективи впровадження. Аналітичний звіт Міністерства освіти і науки України. 2024. URL: <https://mon.gov.ua>
4. García-Fuentes J.; Navarro-Granados M. Dual vocational training students in Andalusia: Perspectives and challenges. *Societies*. 2024. 14. 117.
5. Guerrero Puerta L., Lorente García R. Exploring the professional's perceptions on dual vocational education and training (dual VET) process of implementation in Spain. *High. Educ. Ski. Work. Based Learn*. 2024. 15. 16–32.
6. Li J., Pilz, M. International transfer of vocational education and training: A literature review. *Journal of Vocational Education & Training*. 2023. 75 (2). 185–218.
7. Yu Y., Wang Y., Zhou Q., Wei Y. Research on the Training Mode of «Dual-track Parallel and Fixed Post Training». *International Journal of Education and Humanities*. 2023. Vol. 8. № 3. P. 174–179.